

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa olevia rahoitusta koskevia säännöksiä siten, että sekä valtion että maatalousyrittäjien suoritettava lisäturvan osuus laskisi nykyisestä 33,8 prosentista 32,95 prosenttiin eli yhteensä 65,9 prosenttiin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista. Perusturvan etuuksista vastaavien laitosten osuus nousisi vastaavasti 34,1 prosenttiin kokonaiskustannuksista. Lisäksi ne kattaisivat perusturvaosuuteen syntyneen vastuuvajauksen kuoletuksen, joka on noin 6 prosenttia kokonaiskustannuksista. Rahoitusta koskevia säännöksiä tarkistettaisiin lisäksi siten, että lisäturvan korvausvastuuseen korko- ja kuolevuusperusteen muutoksen johdosta syntyvä arviolta 20 miljoonan markan rahastovajaus voidaan kattaa vuosina 1999—2000 valtion ja maatalousyrittäjien lisäturvaosuudesta.

Valtion lisäturvan prosenttiosuuden muutos vähentää valtion välittömiä menoja vuonna 1999 noin 1,5 miljoonalla markalla. Toisaalta korvausvastuun rahastovajauksen kattaminen aiheuttaa lisäturvan rahoituksen kautta vuosina 1999—2000 yhteensä arviolta 20 miljoonan markan kertaluonteisen menon. Tästä aiheutuu molempina vuosina sekä valtiolle että maatalousyrittäjille noin 5 miljoonan markan lisäkustannus. Lainmuutos lisää perusturvaosuuden kasvun kautta myös valtion välillisiä menoja nykyisestä noin 10 miljoonalla markalla. Nousu vastaa kuitenkin määrää, joka ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmää tulisi valtion vastattavaksi perusturvan tavanomaisen rahoituksen kautta.

Esitys liittyy valtion vuoden 1999 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1999 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaisita (1026/1981) aiheutuvat työtapaturmavakuutuksen kokonaiskustannukset rahoitetaan perus- ja lisäturvaosuudella. Perusturva on sellaista etuutta, johon maatalousyrittäjällä olisi oikeus ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmääkin, mutta joka maksetaan sosiaalivakuutusetuuksien ensisijaisuusjärjestyksen johdosta tämän järjestelmän kautta.

Maatalousyrittäjille järjestelmästä tuleva varsinainen etu muodostuu tapaturmakorvausten siitä osasta, jolla ne ylittävät perusturvan vastaavat korvaukset. Tätä osaa kutsutaan lisäturvaksi. Siihen luetaan myös järjestelmän toimeenpanosta johtuvat kustannukset ja työturvallisuustoimintaan varattavat kustannukset.

Perusturvaa vastaavia etuuksia maksetaan toisaalta sairausvakuutusjärjestelmästä sekä kansaneläke- ja perhe-eläkejärjestelmästä ja toisaalta yksityisen ja julkisen sektorin työeläkejärjestelmästä. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmää toimeenpantane Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Se saa sairausvakuutuslain (364/1963), kansaneläkelain (347/1956) ja perhe-eläkelain (38/1969) mukaisia etuuksia vastaavan osuuden kansaneläkelaitokselta.

Työeläkejärjestelmältä säästyvät menot koskevat lähes yksinomaan maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaisia eläkekustannuksia. Sen vuoksi Maatalousyrittäjien eläkelaitos työeläkelaitoksena suorittaa yksin työeläkejärjestelmän osuuden tapaturmavakuutusjärjestelmän kustannuksista tapaturmavakuutusjärjestelmälle. Välillisesti osuus tulee valtion kustannettavaksi.

Perusturvan etuuksista vastaavat laitokset - Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos - osallistuvat perusturvan rahoitukseen siinä määrin kuin perusturvaetuksia maksetaan etuuksien yhteensovituksen johdosta maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kautta, koska laitokset säästävät vastaavasti omissa etuusmenoissaan. Tämä säästö katsotaan perusturvaosuudeksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen rahoituksessa. Jollei maatalousyrittäjien tapa-

turmavakuutusjärjestelmää olisi, laitokset joutuisivat sairausvakuutuslain, kansaneläkelain, perhe-eläkelain ja maatalousyrittäjien eläkelain perusteella maksamaan perusturvaosuutta vastaavan määrän etuuksina edunsaajilleen.

Perusturvan osalta ei suoriteta rahastointia. Sen osuuksista vastaavia laitoksia ei ole katsottu voitavan tältä osin velvoittaa osallistumaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kustannuksiin. Järjestelystä vakuutusteknisesti aiheutuva vastuuvajaus kateetaan siten, että perusturvalaitosten kustannusosuutta vuosittain nostetaan laissa määritellyllä tavalla asteittain.

Lisäturvan rahoittavat maatalousyrittäjät vakuutusmaksuillaan ja valtio osuudellaan. Vakuutettujen ja valtion osuudet on laissa säädetty yhtä suuriksi. Koska valtio ei osallistu vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen rahoitukseen, vuosittaisia rahoitusosuuksia laskettaessa valtion osuudesta kuitenkin vähennetään osuus, joka vastaa puolta vapaaehtoisen työtapaturmavakuutuksen lisäturvasta. Vastaava osuus lisätään vakuutettujen rahoitusosuuteen. Lisäturvan rahoituksessa noudatetaan samanlaista rahastointiperiaatetta kuin työntekijöiden tapaturmavakuutuksessa.

Rahoituksen hoidon yksinkertaistamiseksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 2 ja 3 momentissa on mainittu ne prosenttiosuudet, joilla eri osapuolet osallistuvat järjestelmän kokonaiskustannusten rahoitukseen. Prosenttiosuuksia on viimeksi muutettu lailla (975/1993).

Mainitun lainmuutoksen jälkeen perusturvan se osuus, joka ei jää vastuuvajaukseksi, oli vuonna 1994 yhteensä 27,52 prosenttia kokonaiskustannuksista. Tähän osuuteen kuuluu kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain mukaisia päivärahakuluja 11,7 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 6,0 prosenttia, kansaneläkelain mukaisia lisäosakuluja tai niitä vastaavia kuluja 4,2 prosenttia, perhe-eläkelain mukaisia eläkekuluja 0,22 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 5,4 prosenttia. Vastuuvajauksen osuus oli 4,78 prosenttia. Koska perusturvan eläkekuluja ei rahastoida ja kulut kasvavat eläkekannan kasvaessa,

kolmea viimeksi mainittua prosenttilukua on korotettu vuosittain vuodesta 1995 vastaavasti 0,34, 0,02 ja 0,47 prosenttiyksikköä. Nämä vuosittaiset korotukset huomioon ottaen perusturvaosuuteen kuuluisi vuonna 1999 kokonaiskustannuksista kansaneläkelain mukaisia lisäosakuluja tai niitä vastaavia kuluja 5,90 prosenttia, perhe-eläkelain mukaisia eläkekuluja 0,32 prosenttia ja maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 7,75 prosenttia. Yhteensä perusturvan se osuus, joka ei jää vastuuvajaukseksi olisi vuonna 1999 31,67 prosenttia.

Lisäturvan osuus jakautuu puoliksi maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuuteen ja valtion osuuteen. Kumpikin osuus on 33,8 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Laissa säädetyt prosenttiluvut ovat voimassa toistaiseksi. Rahoitusosuuksien määritymiseen vaikuttavissa etuuksissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat kuitenkin perus- ja lisäturvan suhteisiin. Tämän vuoksi on perusteltua, että rahoitusosuuksien oikeellisuus aika ajoin tarkistetaan. Hallituksen esityksessä laiksi maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n muuttamisesta (HE 148/1993 vp) todetaan: "On odotettavissa, että perus- ja lisäturvaan vaikuttavia lainmuutoksia tapahtuu myös tulevaisuudessa. Tämän vuoksi olisi rahoitussuhteiden tarkistuslaskenta uudistettava jälleen määrävuosien kuluttua. Seuraavan tarkistuslaskennan ajankohta voisi olla vuonna 1997."

2. Ehdotetut muutokset

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on toteuttanut vuosien 1997 ja 1998 aikana edellä tarkoitettujen rahoitussuhteiden tarkistuslaskennan vuoden 1996 vahinkoaineiston perusteella. Laskennan mukaan muutokset perus- ja lisäturvan välillä sekä perusturvan sisällä ovat niin suuret, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia on tarpeellista muuttaa ottamalla lakiin uudet prosenttiosuudet, joilla eri osapuolet rahoittavat järjestelmän kokonaiskustannuksia. Koska perus- ja lisäturvaan vaikuttavia lainmuutoksia tapahtuu todennäköisesti myös tulevaisuudessa, rahoitussuhteiden tarkistuslaskenta olisi uudistettava jälleen määrävuosien kuluttua. Seuraavan tarkistuslaskennan ajankohta voisi olla vuonna 2003.

Lääke- ja kuntoutuskorvausten suhteellinen osuus tapaturmakorvauksista on kasvanut. Perusturvan osuus näissä korvauksissa

kaikkien sairaanhoitokorvausten keskiarvoa suurempi. Tämä muutos on lisännyt kansaneläkelaitoksen vastuulla olevaa sairaanhoitokustannusten perusturvan osuutta.

Sairausvakuutuslain mukaisten päivärahojen kohdalla on tapahtunut siirtymää perusturvasta lisäturvaan. Maatalousyrittäjille maksettava keskimääräinen sairausvakuutuslain mukainen päiväraha on nyt vastaavaan tapaturmavakuutuksen päivärahaan verrattuna pienempi kuin edellistä tarkistuslaskentaa tehtäessä. Tämä kehitys on enimmiltään seurausta sairausvakuutuspäivärahaan tehdyistä tasonalennuksista ja niin sanotun vähimmäispäivärahan poistamisesta.

Kansaneläkelain mukaisia etuuksia vastaava perusturvan osa on jonkin verran kasvanut aikaisempaan verrattuna. Tähän ovat vaikuttaneet koko kansaneläkkeen muuttaminen eläkevähenteiseksi siten, ettei kansaneläkettä enää makseta lainkaan työeläkkeen ollessa riittävän korkea, tapaturmaeläkkeiden markkamääräinen suureneminen ja tapaturmaeläkekannan kasvu. Näiden muutosten johdosta eläkkeiden yhteensovitusmenettely säästää tapaturmatilanteessa Kansaneläkelaitokselta sen omia eläkekustannuksia jonkin verran aikaisempaa enemmän.

Edellisen tarkistuslaskennan jälkeen maatalousyrittäjien eläkelain mukaiset työeläkkeet ovat merkittävästi kohonneet. Vuosien 1990—1992 aikana maatalousyrittäjien eläkkeen perustana oleviin työtuloihin tehtiin tarkistus, joka johti useimmissa tapauksissa työtulon korottumiseen. Myös tilarakenteen muutoksen johdosta työtulot ovat nousseet. Muutokset vaikuttivat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen ansionmenetykskorvauksiin välittömästi, mutta alkavat vasta nyt vaikuttaa täydellä painollaan maatalousyrittäjien työeläkkeisiin. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksessa tämä kehitys on merkinnyt siirtymää lisäturvasta perusturvaan. Sama vaikutus on ollut tapaturmaeläkekannan asteittaisella kasvulla.

Tapaturmavakuutuksen pysyvät korvaukset, tapaturmaeläke, perhe-eläke, haittaraha ja niin sanotut lisäkorvaukset pääomitetään ja rahastoidaan tulevaisuudessa maksettavia korvauksia varten. Muun muassa näistä pääomista muodostuu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vastuuvélka. Vahinkokohtaiseen pääoman määrään vaikuttavat vahingoittuneen ikä ja korvauksen suuruus. Pääomiarvo saadaan kertomalla vahingoittuneelle tulevan korvauksen määrä vuodessa hänen

ikäisensä henkilön keskimääräisen odotetussa olevan eliniän mukaisella kertoimella. Tällä tavoin laskettu eläke päämitetaan eläkkeen nykyarvoksi ja vastuuvelkaan merkittäväksi määräksi käyttäen laskuperustekoroksi kutsuttua diskonttokorkoa. Perusturvan osalta varsinaista rahastointia ei kuitenkaan suoriteta.

Suomalaisten keski-ikänsä kohoamisen johdosta palkansaaajien lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa on vuonna 1997 otettu käyttöön uusi kuolevuusperuste (oletettu tilastollinen kuolevuus eri ikäluokissa). Yleisen korkotason alenemisen vuoksi palkansaaajien vakuutuksessa on siirrytty käyttämään 3,5 prosentin laskuperustekorkeaa. Tarkoituksena on, että samoja ehtoja aletaan käyttää maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksessa vuodesta 1999. Nykyisin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen pääomituksessa käytetään kuolevuusperustetta, joka oli palkansaaajien vakuutuksessa voimassa ennen vuotta 1997. Laskuperustekorkeana on käytetty viittä prosenttia. Muutokset lisäävät maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen korvausvastuuta. Lisäys on rahoituksellisesti vakuutuksen lisäturvaa ja kasvattaa siten lisäturvan osuutta vakuutuksen kokonaiskustannuksista.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmästä maksettavana olevien jatkuvien korvausten kanta on myös pääomittettava uudelleen ottaen huomioon uusi kuolevuusperuste ja perustekorko. Tästä aiheutuu vakuutuksen korvausvastuuseen arviolta 20 miljoonan markan kertaluonteinen lisäys.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 2 ja 3 momenttia muutettaviksi siten, että perusturvaan katsottaisiin vuonna 1999 kuuluvan sairausvakuutuslain mukaisia päivärahoja 9,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 9,6 prosenttia, kansaneläkelain mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 6,57 prosenttia, perhe-eläkelain mukaisia eläkekuluja 0,28 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 14,39 prosenttia. Kolmea viimeksi mainittua prosenttilukua korotettaisiin vuosittain vuodesta 2000 alkaen vastaavasti 0,02, 0,03 ja 0,14 prosenttiyksikköä.

Lisäturvan osuus olisi vuodesta 1999 lähtien 65,9 prosenttia kokonaiskustannuksista. Koska lisäturva jakautuu puoliksi maatalousyrittäjien ja valtion maksettavaksi, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus olisi

32,95 prosenttia ja valtion osuus niin ikään 32,95 prosenttia kokonaiskustannuksista. Valtion osuudesta vähennetään kuitenkin vielä maatalousyrittäjien vapaaehtoisen työvahinkovakuutuksen kustannuksia vastaava osuus ja siirretään se vakuutusmaksuosuuteen.

Perusturvan vuosimeno muodostuu kunakin vuonna maksettavista korvauksista. Koska perusturvaa ei rahastoida, alkavista eläkkeistä vuosittain aiheutuva vastuuvajaus kuoletaan myöhemmin vuosina. Aiempina vuosina siten rahoittamatta jääneiden perusturveläkkeiden vastuuvajauksen kuoleetus ylittää nyt uusien eläkkeiden pääoma-arvoista muodostuvan vastuuvajauksen. Tämä ylite rahoitetaan suoraan perusturvaosuudella, joka teknisesti muunnetaan kokonaiskustannuksista laskettavaksi prosenttiosuudeksi. Tällöin Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja lisäturvan prosenttiosuuksien summa ylittää 100 prosenttia.

Teknisenä muutoksena ehdotetaan, että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 2 momentissa oleva sanonta "kansaneläkelain (347/56) mukaisia lisäosakuluja tai niitä vastaavia kuluja" muutetaan muotoon "kansaneläkelain (347/1956) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja". Kansaneläkkeeseen ei nykyisin enää kuulu lisäosanimistä osaa.

Jotta laista ilmenisi selkeämmin rahoituksen jakautuminen ottaen huomioon vastuuvajauksen nykyinen tilanne ja jatkuvien korvausten pääoma-arvojen tarkistamisesta aiheutuva korvausvastuun kattaminen, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen mukaan kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Pykälään ehdotetaan otettavaksi lisäksi uusi 5 momentti. Sen mukaan vastuuvajauksen kuoleetus rahoitetaan perusturvaosuudesta ja korvausvastuun rahastotäydennys yhtä suurin osin valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta. Korvausvastuun rahastotäydennys ei vaikuttaisi pykälän 2 ja 3 momenttiin ehdotettuihin maksuosuusprosentteihin. Tarkoituksena on, että korvausvastuun rahaston täydennys hoidetaan vuosina 1999 ja 2000 korottamalla kertaluonteisesti sanottujen vuosien valtion ja vakuutettujen rahoitusosuuksia. Täydennyk-

sen rahoittavat valtio ja vakuutetut yhtä suurin osin. Korotus on kummankin kohdalla arviolta noin 5 miljoonaa markkaa vuodessa. Yksityiskohtaiset määrät sisällytetään maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 17 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin maksuperusteisiin. Maksuperusteet vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtio vastaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista lisäturvaosuudella sekä välillisesti osallistumalla perusturvaosuudesta vastaavien, Kansaneläkelaitoksen menoihin kansaneläkelain, sairausvakuutuslain, perhe-eläkelain sekä maatalousyrittäjien eläkelain rahoituksen kautta.

Rahoitusosuuksien tarkistuksen yhteydessä osuudet korjataan määrävuosin vastaamaan perusturvan tasoon tehtyjä muutoksia. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen perusturvaosuuksien korottaminen ei siten merkitse, että perusturvaa toteuttavien laitosten menot lisääntyisivät tapaturmavakuutusjärjestelmän rahoittamisen vuoksi. Koska osuudet tarkistetaan vain määrävuosin, tarkistuksen aiheuttama muutos osuuksissa näkyy kuitenkin muuttuvina kustannuksina perusturvalaitosten kohdalla.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannusten arvioidaan olevan vuonna 1999 ilman jatkuvien korvausten kannan pääomittamisesta aiheutuvaa kertaluonteista lisäkustannusta noin 179 miljoonaa markkaa. Kansaneläkelaitoksen vastuulla oleva perusturvaosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista nousi vuonna 1999 23,92 prosentista 25,75 prosenttiin eli markkamääräisesti ilmoitettuna noin 3 miljoonalla markalla. Kansaneläkelaitoksen koko rahoitusosuus olisi noin 46 miljoonaa markkaa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen perusturvaosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen rahoituksesta kasvaisi 7,75 prosentista 14,39 prosenttiin kokonaiskustannuksista eli vuonna 1999 noin 12 miljoonalla markalla. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen koko rahoitusosuus olisi vuonna 1999 noin 26 miljoonaa markkaa.

Valtion osuus perusturvan kustannuksiin muodostuu valtion osuudesta maatalousyrittäjien eläkelaitoksen menonlisäykseen ja valtion osuudesta Kansaneläkelaitoksen menojen lisäykseen. Välillinen osuus vaihtelee vuosittain riippuen siitä, miten valtio osallistuu perusturvaa toimeenpanevien järjestelmien rahoitukseen. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen 12 miljoonan markan menonlisäyksestä valtion osuus on arviolta 9 miljoonaa markkaa. Kansaneläkelaitoksen 3 miljoonan markan menonlisäyksestä aiheutuu suoraan valtiolle lisämenoja noin 0,3 miljoonaa markkaa. Lisäksi tämän hetkisten arvioiden mukaan niin sanotun takuusuorituksen kautta tulisi perusturvaosuudesta maksettavaksi vielä vajaat 0,4 miljoonaa markkaa. Valtion kustannuslisäys perusturvaosuudesta olisi yhteensä vajaat 10 miljoonaa markkaa. Perusturvaosuuden kautta tuleva valtion välillinen kustannusosuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista olisi siten noin 16 prosenttia eli noin 29 miljoonaa markkaa. Ilman ehdotettua muutosta se olisi vuonna 1999 noin 11 prosenttia eli noin 19 miljoonaa markkaa.

Lisäturvan osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksista alenisi siten, että valtion osuus olisi 32,95 prosenttia ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus niin ikään 32,95 prosenttia kokonaiskustannuksista nykyisen 33,8 prosentin asemesta. Ottaen huomioon, ettei valtio osallistu enää maatalousyrittäjien vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen kustannuksiin, valtion osuus lisäturvan kautta olisi 30,4 prosenttia kokonaiskustannuksista. Ehdotettu lisäturvan prosenttiosuuden muutos vähentäisi valtion lisäturvamenoja vuonna 1999 noin 1,5 miljoonalla markalla, jolloin lisäturvan kautta tuleva valtion osuus olisi vuonna 1999 arviolta 55 miljoonaa markkaa. Toisaalta korvausvastuun kertaluontoinen rahastäydennys aiheuttaisi vuosina 1999—2000 arviolta noin 20 miljoonan markan menojen lisäyksen, joka tulisi maksettavaksi yhtä suurin osuukin valtiolle ja maatalousyrittäjille lisäturvaosuuden kautta. Tästä aiheutuisi sekä valtiolle että maatalousyrittäjille molempina vuosina arviolta noin 5 miljoonan markan menojen lisäys. Valtion koko rahoitusosuus lisäturvan kautta muodostuisi siten vuonna 1999 arviolta noin 60 miljoonaksi markaksi ja vakuutettujen noin 69 miljoonaksi markaksi.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Valmisteluun ovat osallistuneet Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja Kansaneläkelaitoksen edustajat.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 1999 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu

käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 15 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 975/1993 ja 902/1996, seuraavasti:

15 §

Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotoilla.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (364/1963) mukaisia päivärahakuluja 9,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 9,6 prosenttia, kansaneläkelain (347/1956) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 6,57 prosenttia, perhe-eläkelain (38/1969) mukaisia eläkekuluja 0,28 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 14,39 prosenttia. Kolmea viimeksi mainittua prosenttilukua korotetaan kuitenkin vuosittain vuodesta 2000 alkaen vastaavasti 0,02,

0,03, ja 0,14 prosenttiyksikköä.

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus on 32,95 prosenttia ja valtion osuus niin ikään 32,95 prosenttia kokonaiskustannuksista. Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuuteen lisätään kuitenkin prosenttimäärä, joka vastaa 21 §:n 1 momentin mukaisten vapaaehtoisten perusvakuutusten työtulojen yhteismäärän osuutta kaikkien vakuutusten työtulojen yhteismäärästä, ja valtion osuudesta vähennetään vastaava määrä.

Määrättäessä 2 momentissa tarkoitettujen kansaneläkelaitoksen suoritettavaksi tulevien kulujen rahoitusta ei kunnille lueta kansaneläkelain 62 §:ssä tarkoitettua kustannusosuutta.

Vastuuvajauksen kuoletus rahoitetaan pe-

rusturvaosuudesta. Korvausvastuun rahasto- valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien va-
täydennys rahoitetaan yhtä suurin osin kuutusmaksuosuudesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 1999.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Laki

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 15 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 975/1993 ja 902/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

15 §

Kokonaiskustannuksista rahoitetaan *se osa, joka ei jää vastuuvajaukseksi*, perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella ja valtion osuudella.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (364/63) mukaisia päivärahakuluja 11,7 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 6,0 prosenttia, kansaneläkelain (347/56) mukaisia lisäosakuluja tai niitä vastaavia kuluja 4,2 prosenttia, perhe-eläkelain (38/69) mukaisia eläkekuluja 0,22 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 5,4 prosenttia, *kuitenkin siten, että* kolmea viimeksi mainittua prosenttilukua korotetaan vuosittain alkaen vuodesta 1995 vastaavasti 0,34, 0,02 ja 0,47 prosenttiyksikköä.

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus on 33,8 prosenttia ja valtion osuus niin ikään 33,8 prosenttia kokonaiskustannuksista *kuitenkin niin, että* maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuuteen lisätään prosenttimäärä, joka vastaa 21 §:n 1 momentin mukaisten vapaaehtoisten perusvakuutusten työtulojen yhteismäärän osuutta kaikkien vakuutusten työtulojen yhteismäärästä ja valtion osuudesta vähennetään vastaava määrä.

Määrättäessä 2 momentissa tarkoitettujen kansaneläkelaitoksen suoritettaviksi tulevien kulujen rahoitusta ei kunnille lueta kansaneläkelain 62 §:ssä tarkoitettua kustannusosuutta.

Ehdotus

15 §

Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja *si-joitusten tuotoilla*.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain (364/1963) mukaisia päivärahakuluja 9,3 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 9,6 prosenttia, kansaneläkelain (347/1956) mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 6,57 prosenttia, perhe-eläkelain (38/1969) mukaisia eläkekuluja 0,28 prosenttia sekä maatalousyrittäjien eläkelain mukaisia eläkekuluja 14,39 prosenttia. Kolmea viimeksi mainittua prosenttilukua korotetaan kuitenkin vuosittain vuodesta 2000 alkaen vastaavasti 0,02, 0,03, ja 0,14 prosenttiyksikköä.

Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuus on 32,95 prosenttia ja valtion osuus niin ikään 32,95 prosenttia kokonaiskustannuksista. Maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuuteen lisätään kuitenkin prosenttimäärä, joka vastaa 21 §:n 1 momentin mukaisten vapaaehtoisten perusvakuutusten työtulojen yhteismäärän osuutta kaikkien vakuutusten työtulojen yhteismäärästä, ja valtion osuudesta vähennetään vastaava määrä.

Määrättäessä 2 momentissa tarkoitettujen kansaneläkelaitoksen suoritettaviksi tulevien kulujen rahoitusta ei kunnille lueta kansaneläkelain 62 §:ssä tarkoitettua kustannusosuutta.

Vastuuvajauksen kuoletus rahoitetaan perusturvaosuudesta. Korvausvastuun rahastöydennys rahoitetaan yhtä suurin osin valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.